

Turvalise kosmosepõhise ühenduse programm: nõukogu andis oma lõpliku heakskiidu

Nõukogu võttis täna vastu määruse **ELi turvalise ühenduse programmi kohta aastateks 2023–2027**. Tegemist on otsustusprotsessi viimase sammuga.

Programmis seatakse Euroopa Liidule eesmärgid võtta kasutusele **ELi satelliitide kogum „IRIS²“ (Infrastructure for Resilience, Interconnectivity and Security by Satellite)**. IRIS² pakub 2027. aastaks ülikiireid (lühikese latentsusajaga) ja väga turvalisi sideteenuseid. Sellise side turvalisus põhineb **täiustatud krüpteerimistehnoloogial**, sealhulgas kvantkrüptograafial, mis kasutab kvantmehaanika omadusi andmete turvamiseks ja edastamiseks häkkimiskindlal viisil.

Valitsustele on kosmosepõhine sidesüsteem kasulik selliste teenuste puhul nagu elutähtsa taristu kaitse, seire, välistegevuse toetamine või kriisiohje, mis omakorda aitab kaasa **ELi vastupanuvõime ja suveräänsuse parandamisele**.

Side turvalisuse suurendamine

Programm **toetab ELi digiüleminekut ja ELi strateegia „Global Gateway“ raskendamist**, kuna tagab turvalise ühenduse strateegilist huvi pakkuvates geograafilistes piirkondades nt Arktika piirkonnas ja Aafrikas.

Satelliidipõhise sidesüsteemi abil saab samuti tagada kiired ja turvalised sideteenused, isegi siis kui maapealsed sidevõrgud on häiritud, näiteks loodusõnnetuste, terrorismi või küberrünnete tõttu.

Ühtne süsteem

Süsteem hõlmab hankelepingle alusel ehitatavat uut taristut. Kontsessioonäär(id) peaks(id) tagama ka vahendid kommertsotstarbeliste teenuste jaoks, kindlustades seega, et tehnoloogia arengust ja selle kasutamisest riigi tasandil saaks liidu innovatsiooni ja laiemat turustamise tõukejõud.

Programmiga **suurendatakse ELi satelliitsideteenuste konkurentsivõimet**, kasutades selleks uuenduslikku projekti, mida juhib Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet (EUSPA) ja millesse on kaasatud mitmed partnerid, sealhulgas liikmesriigid, Euroopa Kosmoseagentuur (ESA) ja eraettevõtjad.

Taustteave

Komisjon esitas 15. veebruaril 2022 määruse ettepaneku, liidu turvalise ühenduse programmi kehtestamise kohta aastateks 2023–2027. Pärast institutsioonidevahelisi läbirääkimisi jõudsid Euroopa Parlament ja nõukogu esialgsele poliitilisele kokkuleppele 17. novembril 2022.

Programm on eriti oluline madala orbiidi jaoks. Praegu on madalad orbiidid üha enam hõivatud kolmandate riikide ülisuurte satelliidikogumitega, samal ajal kui ELi ettevõtjad seisavad vastamisi sellistest kapitalimahukatest projektidest tulenevate probleemidega.

Uue projektiga edendatakse koostööd liidu kosmoseprogrammi muude komponentidega, nagu Galileo (satelliitnavigatsioon) ja Copernicus (Maa seire) ning kosmose olukorrast ülevaate saamise suutlikkusega. See põhineb Euroopa Liidus toimival riiklikul satelliitsidel (GOVSATCOM), mis on samuti ELi kosmoseprogrammi osa.

Programmi eelarve on 2,4 miljardit eurot, millest osa eraldatakse erinevatest allikatest, sealhulgas ELi kosmoseprogrammist, programmist „Euroopa horisont“ ning naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendist „Globaalne Euroopa“.

Järgmised sammud

Pärast tänast Euroopa Parlamendi seisukoha heakskiitmist nõukogus võeti seadusandlik akt vastu.

Kui Euroopa Parlamendi president ja nõukogu eesistuja on määrusele alla kirjutanud, avaldatakse see Euroopa Liidu Teatajas ja see jõustub kolmandal päeval pärast avaldamist.

- [Liidu kosmoseprogramm | ELi Kosmoseprogrammi Amet](#)
- [GOVSATCOM | ELi Kosmoseprogrammi Amet](#)
- [Euroopa Kosmoseagentuur](#)

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press